

Evropljanom. Ker je ob tem času omikanim zahodnim narodom sladkor už bil živa potreba, prisiljeni so bili trajati ob domačem répnem sladkorji.

Tako nam do malega už 100 let služi obojni sladkor. Zdaj samo Evropa v letu dnij potrebuje 4 milijone stotov répnega in 12 milijonov pravega sladkorja, kar povprek stoji kakih 400 milijonov goldinarjev. Človek bi ostermel in vprašal, kako to more biti! A prešteli so, da je to lahko. Ako rečemo, da ga vsacemu človeku pride po pet liber na leto, už imamo zgornjo številko; zatoorej se nam nij treba nikakor čuditi, če verhu tudi pomislimo, koliko je otrok, posebno po mestih, ki na leto snedé toliko sladkorja!

Zatorej mnogi roditelji otrokom prepovedujejo slaščice, rekoč, da si s tem zobé kvarijo, slabé želodec in okus.

A jaz, mili čitateljčki, vam nehčem greniti veselja do sladkorja, kajti kar terdijo nekateri učeni zdravniki, to je vse klevetanje na sladkor, stara vraža, zatorej neresnična ter neopravičena.

Pogledimo si múre, kateri nemajo samo obilo dela sè sladkorjem, nego tudi ga mnogo snedé, a vendar so njih zobjé tako beli, kakor slonova kost. — Sladkor se izpremuja v mast, katera največpomaga k človeškemu življenju in zdravju. Sladkor tudi človeka debelí, ker múri so ob sladkornem pobiranji ne navadno čversti in zdravi ter često v malo dnéh jako odebelé. A ne samo ljudem, nego tudi živini sladkor dobri.

Vojevoda Beaufort je črez 40 let vsaki dan snedel po libri sladkorja in doučakal 70 let.

Neki Malori, tudi znan sladkorščak, živel je 100 let. Ob osemdesetih letih je bajé dobil nove zobe.

Po vsem tem sodimo, da sladkor sam ob sebi nikakor nij kvarljiv, — jedino to je, da ga ne uživaj nad méro, kajti už latinski pregovor uči: „est modus in rebus“, po naše: „vsaka stvar ima svojo mero“.

Toliko bodi o sladkorji dovolj! Zapómnite vse, kar sem vam denes povedal, drugoč si ogledamo kaj družega. To vam razbistriti, ljubi moji otroci, bil je zato moj namén, ker pride k malu sv. Nikolaj, za njim božični praznici in novo leto, a vi od preljubih roditeljev dobodete lepih darí, mej katerimi tudi izvéstno dovolj sladkorja. Tedáj se opomnite „Vertea“ in poprosíte roditeljev, ako ga še nemate, naj vam ga naročé, da bi poleg telesne hrane dobivali tudi dušno. Z Bogom! Po novem letu se bomo zopet često videli.

Razne stvari.

Jezikosloven popravek.

V 10. št. „Vertea“ s 1. oktobra letošnjega leta smo rekli, da nova slovenščina ter z njo vred vse južno slovanstvo nema glagola: prijati, od katerega se je porodila beseda: prijatelj. — To stvar je treba popraviti. Gospod profesor Erjavec nam je pozneje povedal, da ta glagol še zdaj živi v Hervatih, kateri govoré: to mi ne príja (das thut mir nicht wohl), ta njiva ne príja pšenici (dieser Acker ist dem Weizen nicht gewogen, taugt nicht für den Weizen); tako je navadno tudi v Zagrebu. — Ali glagol: prijati ne živi tudi mej belimi Kranjci? Ustregel nam bi, kdor bi to hotel razbistriti.

Rešitev skakalnice v II. listu

„Vertca“.

Dete revno, dete malo,
Kdaj nek boš poplačalo
Vse skerbi, kih tvoja mati
Za-te mógla je prestati?

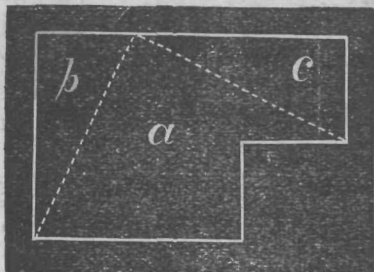
Dete malo in ubožno

Bodi pridno in pobožno:

S tem skerbi jej boš plačalo,

Dete revno, dete malo! S. Jenko.

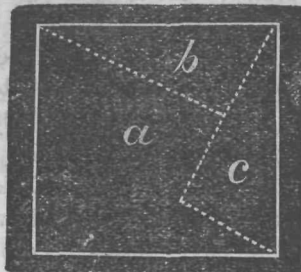
Prav so jo rešili: Gg. Klementina Papež
na Jesenicah; Irma Stegnar v Ljublj.; Jeanéta
Pirc v Teržici in Olga Haring v Černomlji.

Rešitev

zabavne naloge v II.

listu „Vertca.“

To nalogo so prav rešili: Gg. Edmund Lahajnar v Ljubljani; Vekoslav Bondelj, vel. posestnik v Komnu in Klementina Papež na Jesenicah.

(Opomniti moramo tukaj, da se ta naloga lahko različno reši.)

Vabilo k naročbi.

Denašnji list doveršuje uže četerto „Vertcevo“ leto.

Kedór naš list zná, vsak pristane, da smo storili vse, da bi se „Vertec“ odlikoval ne samo po vnénjem lici, nego tudi po tvaríni, katero donáša mladim čitateljem, izpodbujáje k znanstvu in krepostim, k značajnosti in poštenosti. V tem težavnem poslu se nijsmo bali ni truda ni obilih troškov za lepe slike, s katerimi smo „Vertec“ krasotili vse leto.

Baš tako in še trudoljubíveje hočemo delati po novem letu, ako nam dragi Bog zdravje učversti in od prijateljev nežne slov. mladine dá krepke podpore.

„Vertec“ ostane še vedno to, v kar je odménjen, namreč: slovenskej mladini v poduk in zabavo.

Zatorej si bodemo prizadevali, prinašati samo zdravo dušno hrano ter plemenito zabavo, a to v čistej in pravilnej besedi, da se mladina uže zgodaj privadi čistote svojega bogatega in krasnega jezika.

V to blago naméro so nam uže najodličnejši rodoljubi obéčali podporo.

Skerbeti hočemo, da se bode „Vertec“ odlikoval z lepimi podobami tudi iz domačega, narodnega življenja.

Zatorej vabimo vso slovensko mladino, prijatelje in prave rodoljube, da nam v obilem številu z naročnino priskočijo na pomoč.

„Vertec“ bode izhajal, kakor do zdaj, po jeden krat na mesec konči na jednej tiskanej polí z mnogimi podobami. A če se število naših naročnikov dobro pomnoži, podajati načnemo po 20 in tudi še po več strani.

Zatorej podvizajte, naročiti se na „Vertec“, ki za vse leto stoji samo po 2 gld. 60 kr., a za pol leta po 1 gld. 30 kr.

— Naročnina se najhitreje ter najcenéje pošilja s poštnimi nakaznicami (Postanweisungen), ki se na vsakej pošti dobivajo po 5 kr.

Uredništvo „Vertcevo“.

V špitalskih ulicah, hiš. št. 273.